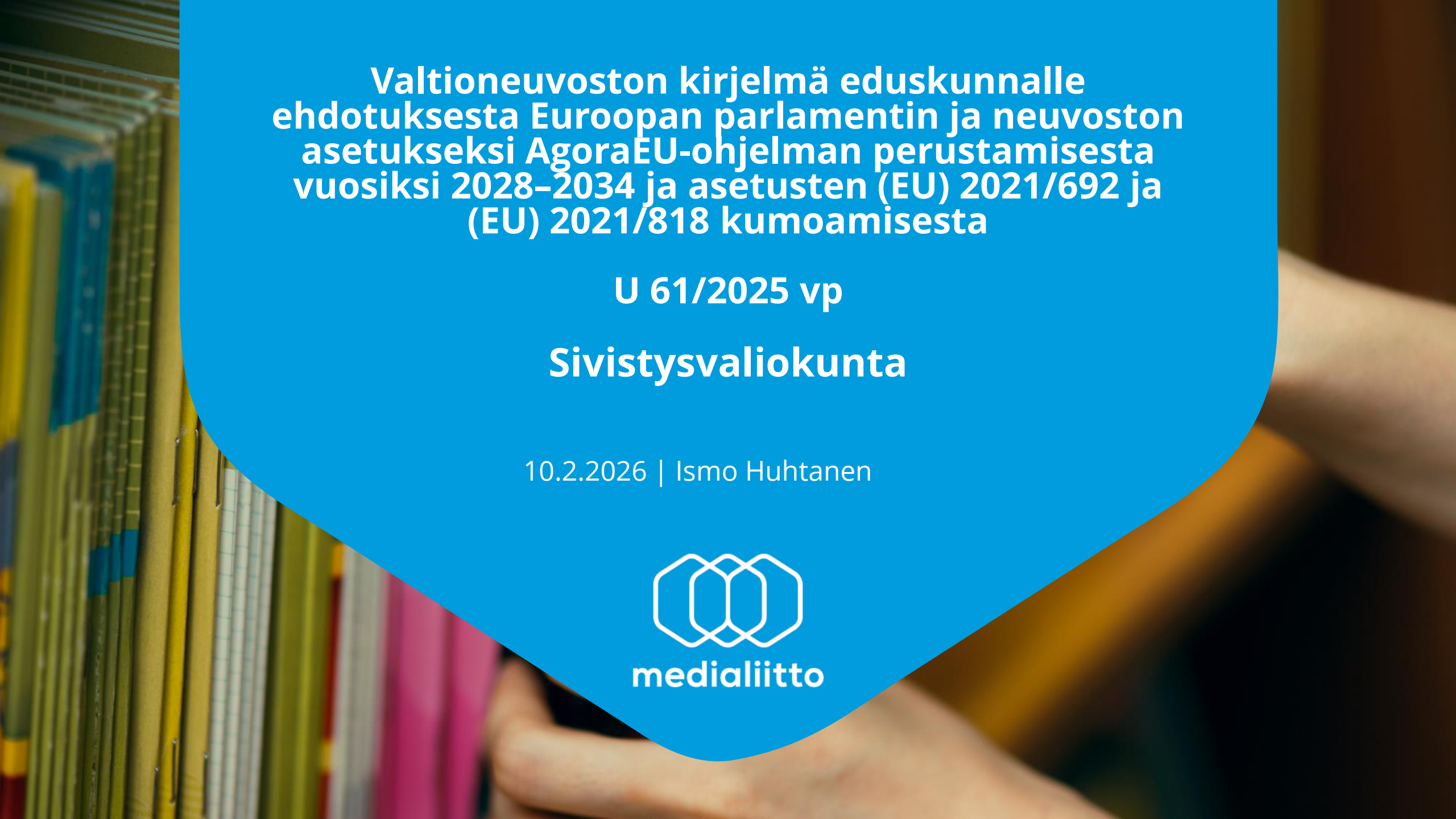

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi AgoraEU-ohjelman perustamisesta vuosiksi 2028–2034 ja asetusten (EU) 2021/692 ja (EU) 2021/818 kumoamisesta

U 61/2025 vp

Sivistysvaliokunta

10.2.2026 | Ismo Huhtanen

medialiitto

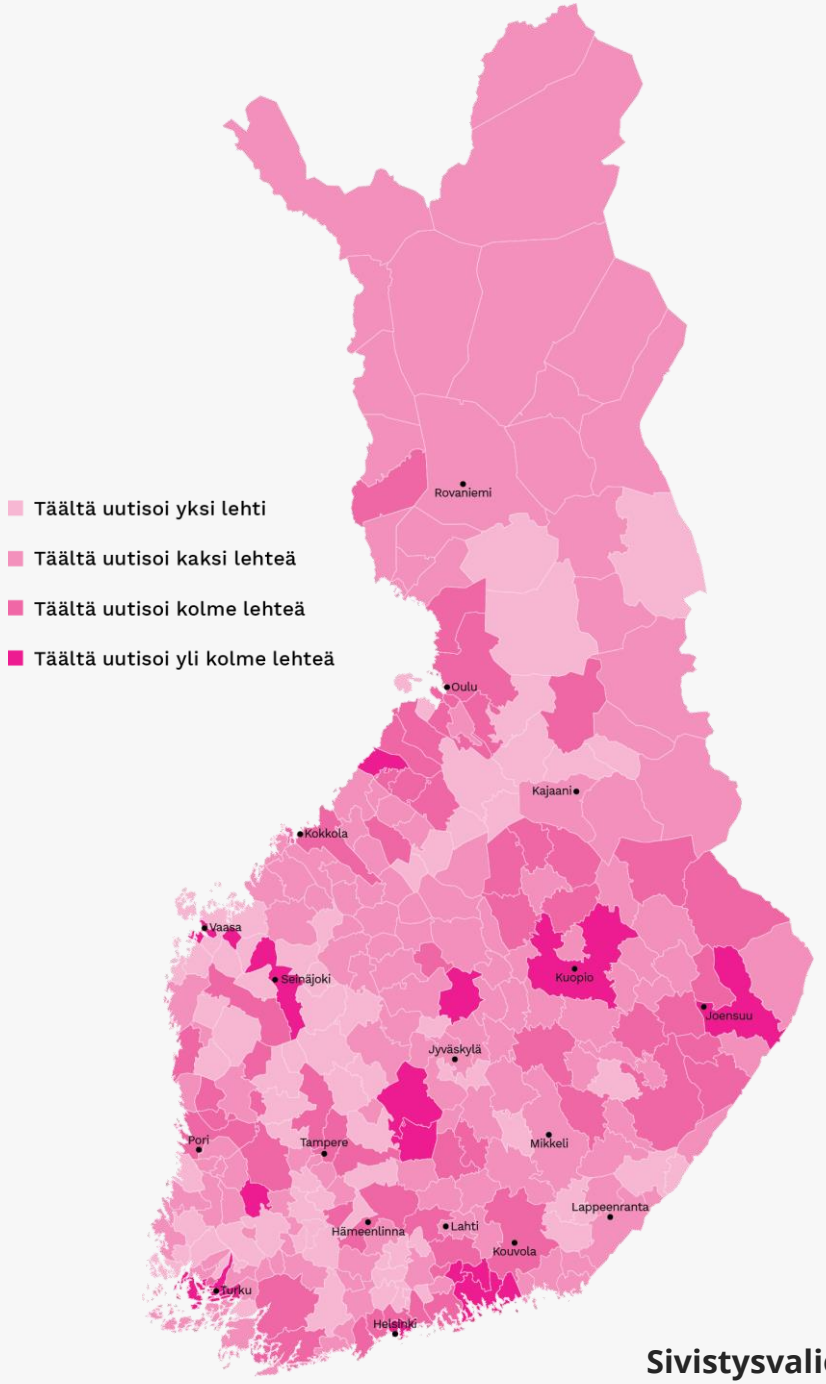

Vapaa media tukee demokratiaa, sivistystä ja tiedon huoltovarmuutta – uutiserämaat uhkaavat

Luokittelun perusteena ovat Uutismedian liiton jäsenlehdet, jotka seuraavat kyseisen kunnan päätöksentekoa ja uutisoivat paikkakunnasta.

medialiitto

Informaatiolukutaidon merkitys korostuu – entisestään

- Erilaisten **tietolähteiden luotettavuuden erojen ymmärtäminen** on entistäkin tärkeämpää tekoälyn aikakaudella.
- **Luotettavan tiedon erottaminen virheellisestä tai valheellisesta viestinnästä** tukee kriittistä ajattelua ja aktiivista kansalaisuutta.
- **Media- ja informaatiolukutaito** on olennainen osa **demokratiakasvatusta**.
- **Medialukutaito ja journalismin tunnistaminen** sekä journalismin merkityksen ymmärtäminen tulisi nostaa AgoraEU-ohjelman jatkovalmistelussa omaksi **painopistealueekseen**.
- Komission **”Eurooppalainen demokratiakilpi” – hankkeen korostama toimituksellisen median erityisasema** tulisi muistaa myös Suomessa

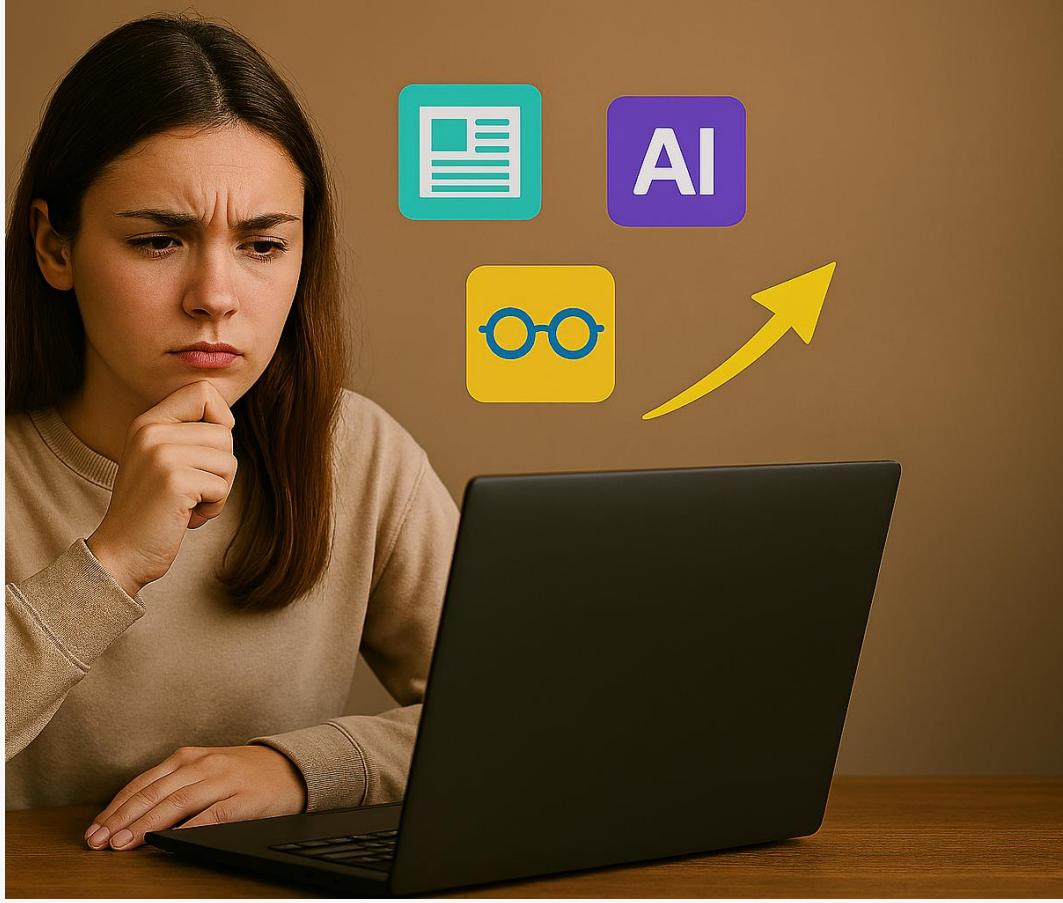

medialiitto

Medialiitto kannattaa AgoraEU-ohjelmaehdotusta. U-kirjelmän pääviestit ovat kannatettavia.

AgoraEU-ohjelman jatkovalmistelussa Suomen tulisi kiinnittää huomiota:

- Rahoituksen hakemiseen ja hankeraportointiin liittyvää hallinnollista taakkaa tulisi vähentää erityisesti pieniltä toimijoilta.
- Paikallisen uutismedian rooli osallisuuden ja demokratian ylläpitämisessä olisi tunnistettava paremmin – EU-rahoituksen tulisi olla käytännössä saavutettavissa paikalliselle uutismedialle Suomessa.
- Medialukutaidon asemaa tulisi vahvistaa.

medialiitto

Media-alalta on tarjolla rahoitettavaksi erilaisia AgoraEU-ohjelmaan sopivia hankeaihioita

- Uuden **poliittista mainontaa koskevan EU-lain toimeenpano** ja **vaalien näkyvyyden turvaaminen tiedotusvälineissä**. Rahoitusta voidaan kohdentaa myös EU-lainsäädännön toimeenpanosta aiheutuvien kustannusten kattamiseen ja järjestöjen ja kansallisten viranomaisten yhteishankkeisiin.
- **EU Newsrooms AI Sandbox**: Yhteisiä pelisääntöjä ja osaamista toimitusten tekoälykäyttöön
- **Mediatunnisteet ja aitousmerkinnät**: Disinformaation ja generatiivisen tekoälysisällön tunnistaminen
- Ulkomaisen vihamielisen **informaatiovaikuttamisen**, FIMIn (Foreign information manipulation and interference) **tunnistamisen työkalujen** kehittäminen
- **Responsible Media Index**: Vastuullisuusmittaristo, joka ohjaisi mainosrahoitusta luotettaviin medioihin, kuten esimerkiksi toimitukselliseen itsesääntelyyn sitoutuneisiin tiedotusvälineisiin
- **Tietoisuuden ja ymmärryksen lisääminen journalismista ja uutisoinnista** demokratian kulmakivenä esitutkinta- ja syyttäjäviranomaisten keskuudessa

medialiitto

Taustatietoa taloudellisista realiteeteista

medialiitto

Uutismedian tulot pudonneet lähes 40 prosenttia

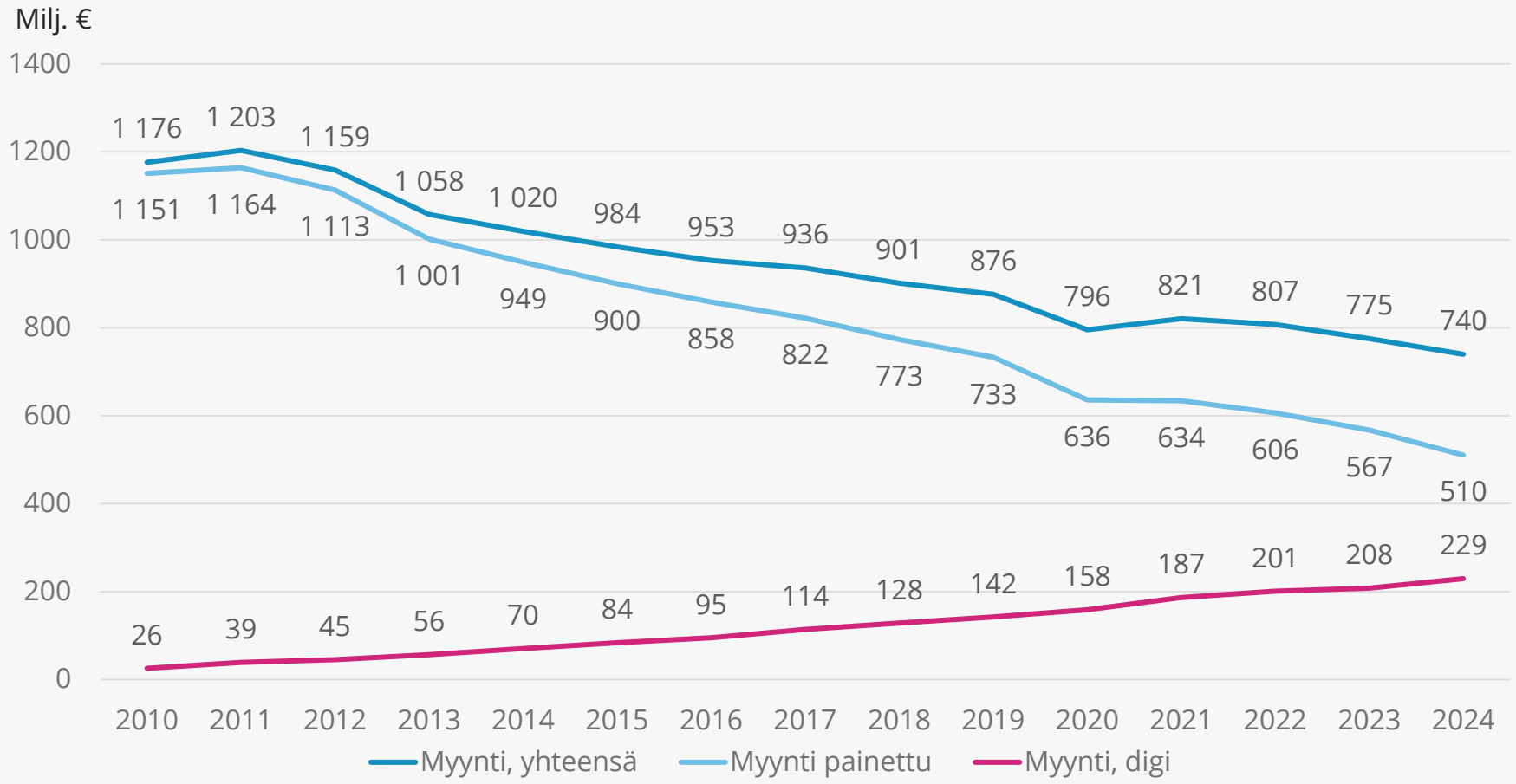

2023-2024
Muutos-% vertailukelpoisista lehdistä

Yhteensä	– 3,6 %
Painettu	– 8,9 %
Digi	+ 10,8 %

2024
- Digin osuus 31 %
- Painetun osuus 69 %

Sivistysvaliokunta - AgoraEU-ohjelma - Suomen kanta // (c) Medialiitto

Uutismedian liiton jäsenlehtien yhteenlasketut kuluttaja- ja mediamyyntitulot 2010-2024 (arvonlisäveroton nettomyynti)

medialiitto

Suomessa uutismediaa ei tueta kuten muissa Pohjoismaissa

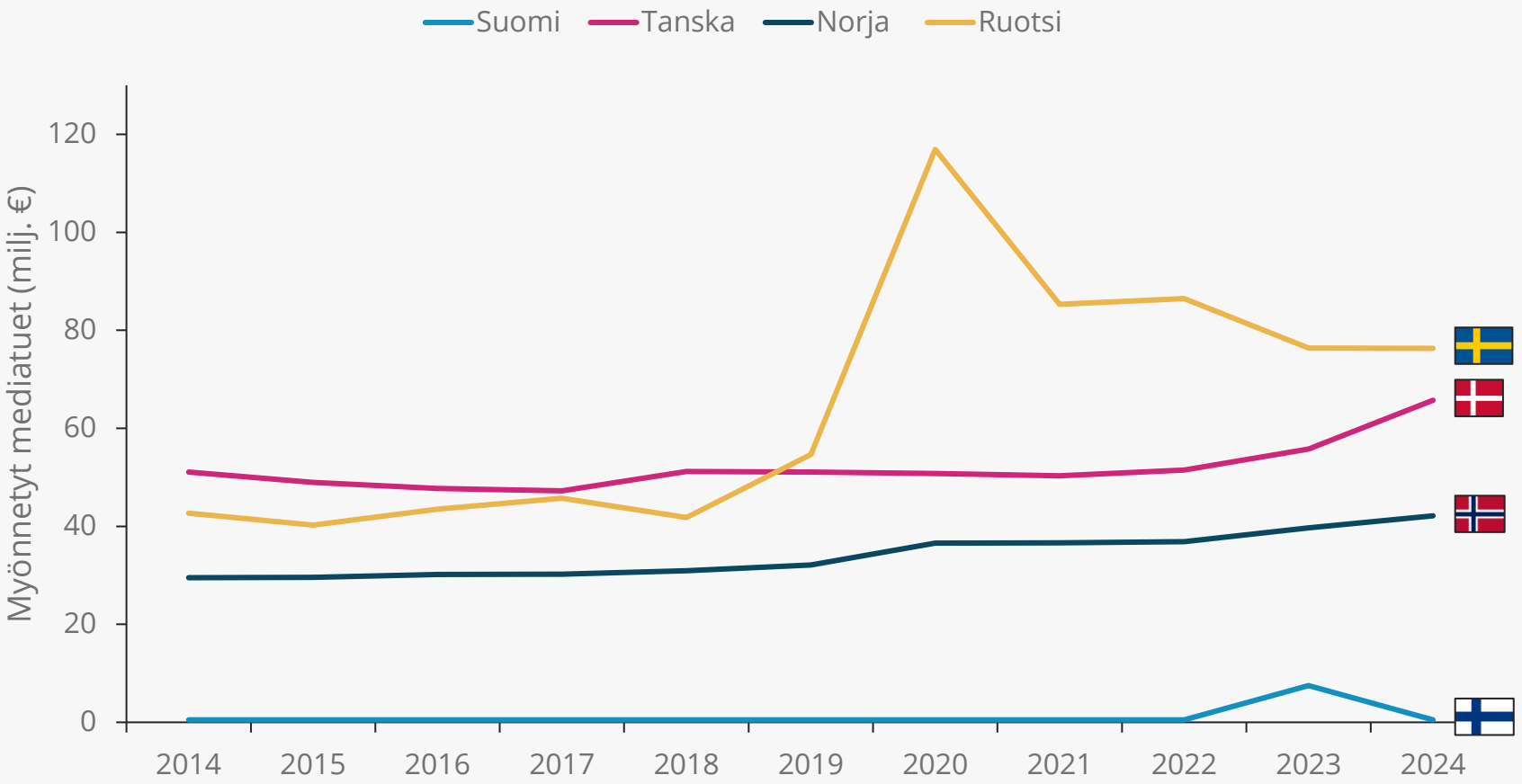

Ruotsi (76 m€)
- Uutismedian toimintatuki
- Harvaan asuttujen alueiden ja vähemmistökielisten uutisten tuki
- Siirtymätuki lehdille vanhasta uuteen tukimalliin

Tanska (66 m€)
- Toimituksellinen tuotantotuki
- Innovaatiotuki
- Viikkolehtituki paikallislehdille

Norja (42 m€)
- Tuotantotuki
- Saamelaislehdistön tuki
- Innovaatiotuki

Suomi (0,5 m€)
- Vähemmistökielisen sanomalehdistön tuki (500 000 €)
- Kertaluonteinen 7 milj. € mediatuki 2023

Lähteet: Nordicom, Slots- og Kulturstyrelsen, Medietilsynet, Mediamyndigheten ja Traficom

Vuodesta 2022 eteenpäin tiedot on kerännyt Medialiitto.

medialiitto

Globaaleilla jäteillä markkinaylivalta

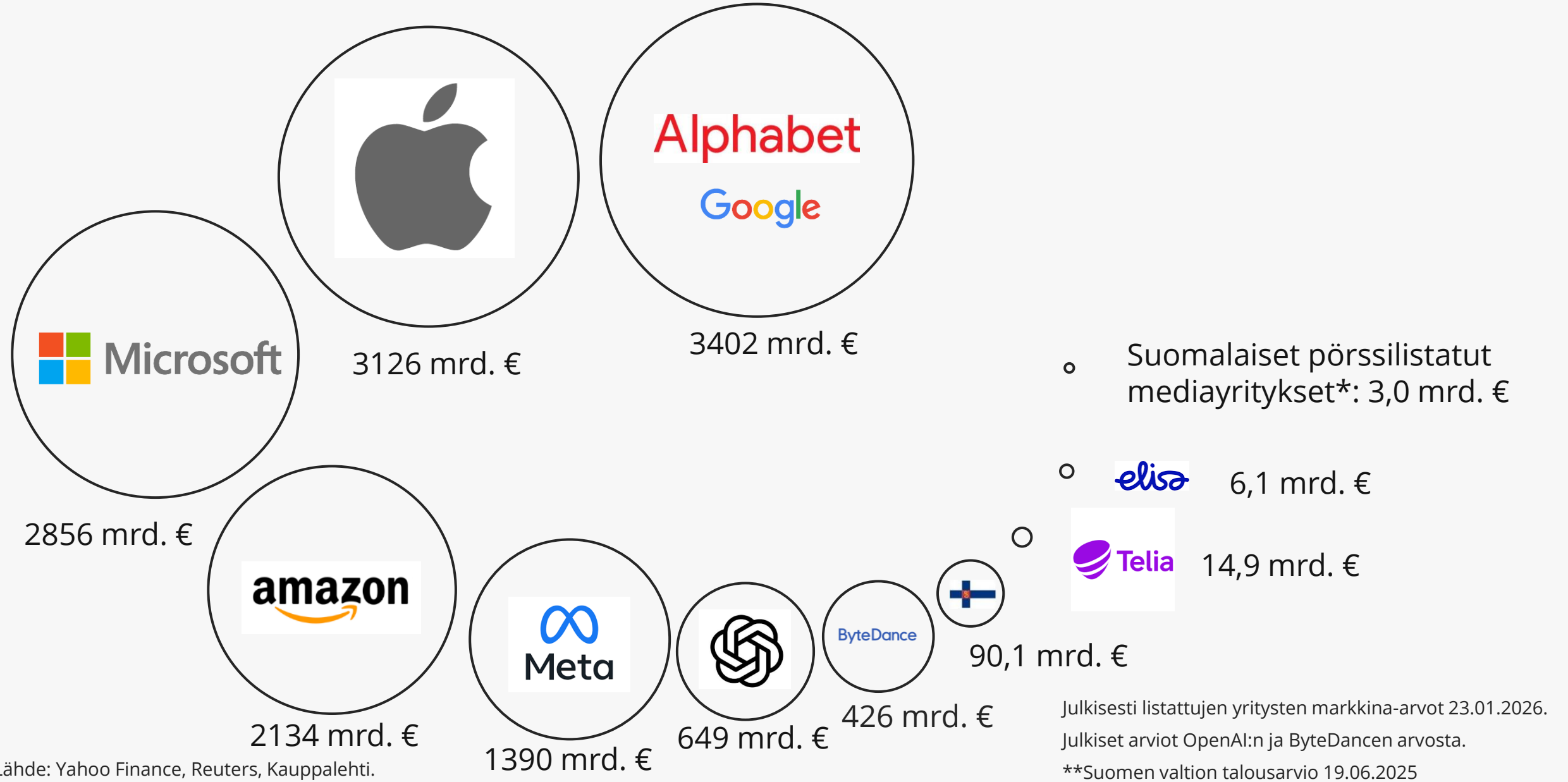

Julkisesti listattujen yritysten markkina-arvot 23.01.2026.
Julkiset arviot OpenAI:n ja ByteDancen arvosta.
**Suomen valtion talousarvio 19.06.2025

Lähde: Yahoo Finance, Reuters, Kauppalehti.
*Alma Media, Sanoma, Rebl Group, Ilkka, Keskisuomalainen.

Globaalit digitaaliset mainostulot 2024

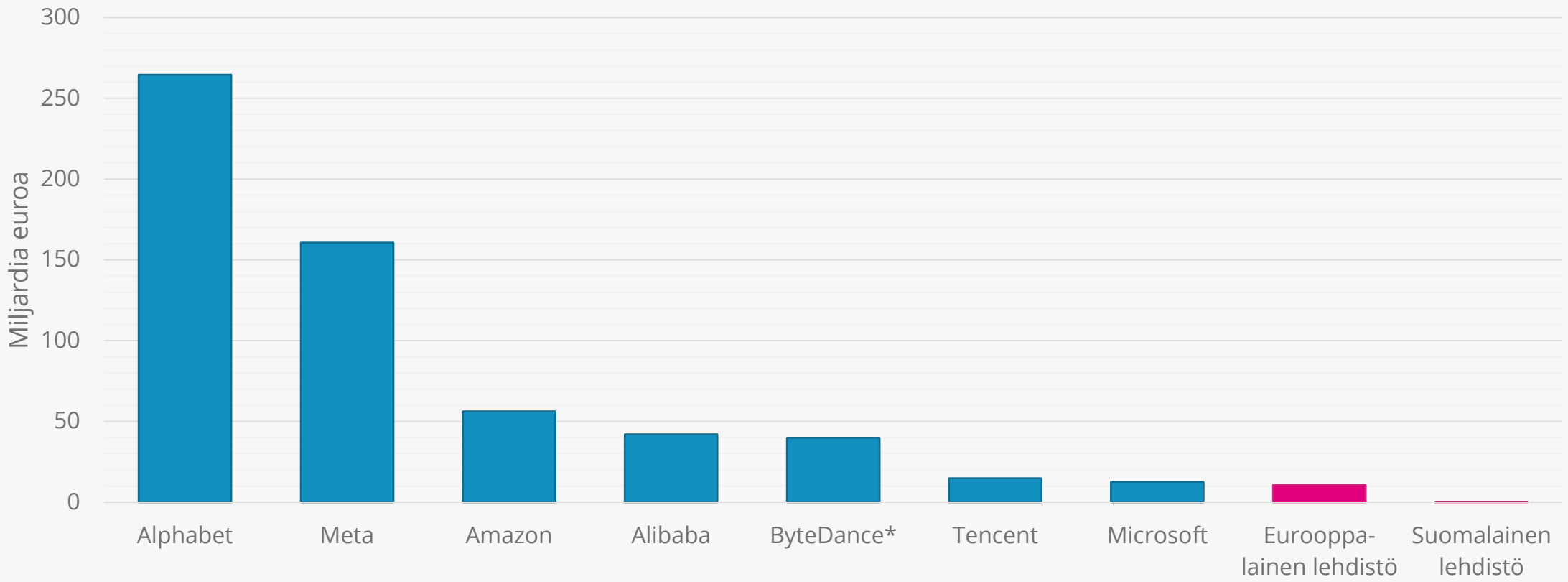

medialiitto